

Ю.О. Ночовна, канд. екон. наук, доц. (ПУЕТ, Полтава)

К.Ю. Ширкова, магістрант (ПУЕТ, Полтава)

ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ ПЕРЕДБАЧЕННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

На сьогоднішній день перед Україною гостро постала проблема збитковості та банкрутства національних підприємств. Це пов'язано з тим, що в умовах кризового стану економіки більшість суб'єктів господарювання працює збитково, а значна їх частина знаходиться на межі банкрутства. Так, за даними Державної служби статистики за 2016 рік частка збиткових підприємств в Україні становила 26,6% [1].

Збиткові підприємства відображають існування макроекономічної фінансової кризи, що стає некерованою і, як наслідок, може призвести до скорочення обсягів діяльності, втрати платоспроможності та банкрутства значної частини вітчизняних підприємств, погіршення загальноекономічної ситуації в країні. У зв'язку з цим, неабиякої актуальності набувають проблеми стратегічного аналізу суб'єктів господарювання з метою розробки пропозицій щодо вчасного виявлення і усунення загрози банкрутства, оздоровлення їх фінансового стану та зміцнення національної економіки.

У сучасній економічній літературі існує багато методичних розробок у сфері аналізу та прогнозування діяльності підприємства, що дозволяють виявити й оцінити основні ознаки ймовірності банкрутства, попередити загрозу ліквідації підприємства. Проте, не дивлячись на щорічне зростання актуальності досліджуваних питань, в наукових колах до цього часу теоретична база діагностики ймовірності банкрутства підприємства вивчена недостатньо і має суперечливий, а інколи, дискусійний характер та потребує удосконалення з урахуванням передового світового досвіду та вітчизняної практики.

На сьогодні вчені виділяють чотири групи методичних прийомів, що застосовуються при проведенні стратегічного аналізу передбачення банкрутства підприємства:

- методи оцінки фінансового стану (базуються на розрахунку різноманітних фінансових коефіцієнтів з використанням фінансової звітності);
- експертні методи (методи, що полягають в обробці певної інформації, отриманої від одного або декількох експертів);

- штучні інтелектуальні системи (діагностичні експертні системи та системи нейронно-мережових обчислень);
- економіко-математичні методи (кореляційно-регресійний аналіз, лінійне програмування та моделювання тощо) [3].

Однак, у процесі апробації зазначених методів на реальних практичних даних виявляється ряд теоретичних, методичних та організаційних проблем при оцінці ймовірності банкрутства підприємства, основними з яких є наступні:

- зазначені методи по-різному визначають критичну межу, за якої загроза банкрутства перетворюється у реальність;
- відсутній чіткий механізм визначення ознак ймовірності банкрутства підприємства;
- недосконалим залишається нормативно-правове регулювання порядку визнання підприємства банкрутом та застосування ліквідаційної процедури;
- недостатньо розкритими є особливості обліку і контролю операцій підприємства-банкрута;
- більш змістовного обґрунтування потребують організаційно-методичні аспекти складання ліквідаційного балансу та оцінки вартості майна підприємства-банкрута;
- відсутні офіційно затвержені та апробовані на практиці методичні рекомендації з проведення санаційного аудиту.

У зв'язку з цим актуальною науковою проблемою, що має важливе теоретичне і прикладне значення, представляється наукове осмислення можливостей застосування нових підходів, методів та інструментів стратегічного аналізу передбачення банкрутства з метою забезпечення економічної безпеки підприємства на базі удосконаленого нормативного, інформаційного, методичного та організаційного забезпечення. У цьому напрямку і повинні проводитися подальші наукові дослідження.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 30.06.1999 р. № 784 – XIV / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.